

„Edinost“

Izbija enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na narobe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); z ven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasti

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglasti itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglasti je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Hrvatska na pariški razstavi.

II.

Zagreb, 28. julija 1900.

Gospod Milan Turković, industrijalec, spada v hr.atsko plutokracijo. Njega je ogrski minister trgovine imenoval členom porote za pariško razstavo. Od tudi je ta neodvisni meščan, katerega sta sreča in priroda obilno nadarila z vsemi pogoji uspešnega delovanja, izvajal dolžnost, da se oglasi na obrambo takozvane hrvatske razstave, ali bolje: načina, po katerem je ista prirejena. V ta namen je g. Milan Turković v »Agrar Tagblattu« odgovoril dru. Hinkoviću, kateri pa mu ni ostal dolžan vrlo posrečene replike. V svojem odgovoru dru. Hinkoviću, branečem razstavo, je gospod Milan Turković ustal proti temu, da se tudi tu privlači politika, ter je napravil kakor nekako antitezo mad politiko in delom na škodo prvi. Na ta njegova izvajanja se je oglašil v »Obzoru« gospod Z. (dr. Ivan Zahar) v dveh člankih, od katerih je jeden lepši od drugega, bodisi po vnanji formi, bodisi po umnem, temeljitim in obilnem razlaganju, proti kateremu kakor da ni priziva. Mej prvim in drugim člankom je v samem »Obzoru« gospod Milan Turković zopet napisal članek, v katerem je pojašnjeval, kako da on ne obsoja dela političnih ljudi; vsakdo pa da so njegove simpatije za produktivno delo. Iz vsega je videti, da g. Milan Turković smatra za produktivno delo jedino le delo roke, a ne onega duha in uma.

Za to umevanje svoje je pa imel najmanj pravice sklicevati se na govor, s katerim je francoski minister trgovine Millerand inavguriral razstavo, kajti delo, katero je slavil minister, je ravno intelektualno delo, ki upravlja in vodi delo roke ali stroja.

Ali gospod Turković se ni smel sklicevati na ta ministrov govor tudi z drugega gledišča. Gospod Turković je bil navzoč na otvorjenju razstave. Ako pravi, da se je ministru ploskalo, mi mu verujemo to. No, mi bi rekli, da je bilo to samo konvencionalno ploskanje poklicanih. Govor g. Milleranda ne obsega nič posebnega in v javnem menenju Francozke ni našel nikakega odmeva. Slavile so ga jedino socijalistiške novine, dočim so ga druge ali indiferentno vsprejele ali obsojale. Na vsaki način je bilo pričakovati, da v takem svečanem trenutku minister takega velikega naroda, kakoršen je francoski, prvega naroda na svetu, izreče jednega onih govorov, ki delajo epoho. Po menenju večine pa je govor Milleranda mizeren.

Ali, v polemiko med gospodom Turkovićem in gosp. Z. se mi nočemo spuščati. Gospod Z. je razložil predmet kompetentno in vsestransko ter sta njegova dva članka lekcija, kakoršnja se ne da pozabiti. Nam je le obžalovati, da je gospod Milan Turković, kakor porotnik, mislil, da mora — v nesoglasju z vsemi neodvisnimi elementi — dvigniti se na obrambo razstave ter postaviti tako neke teorije, ki so v resnici pogubne. Da je to storil kakor oficijelna oseba, mogli bi preko njega preiti na dnevni red, ali je storil to kakor člen ugledne in patrijotiske rodbine, in tudi on sam je ugleden in cenjen radi svojega značaja in bistrosti svojega pogleda. Radi tega je dvakrat žalostno in meče temno luč na naše javne razmere, ko se tako odlični meščani postavljajo na stališče, na katero se je postavil g. Turković.

Kaj pa je na vse zadnje pri nas politika? To je delo, do katerega državljani nima samo pravice, ampak mu je v dolžnost, da se nam domovina dokoplje do svojih pravic. V tem pogledu mora biti v nas vsakdo do neke mere političski človek, vsakdo po razmerju svojih sposobnosti, po svojih močeh, po svojem položaju. Tudi gospod Turković je dolžan biti političski človek ter delovati političski; on celó več in bolj od drugih, ker ima v to potrebnih sredstev in pogojev, katerih drugi nimajo. Ker samo tedaj, ko se bodo državljani s sredstvi in pogoji aktivno udeleževali javnega življenja, bo mogla naša Hrvatska oživotvoriti svoja prava in ne bo več zapostavljena, kakor je danes.

To ni nič novega, kar bistveno pravi gospod Turković. Stara pesem je to, s katero so v vsaki dobi hoteli od gotove strani odvračati narode od vršenja svojih domovinskih dolžnosti. Stara pesem je to, s katero so — slikaje neko antitezo med delom in politiko — govorili narodom: iznebite se politike in delajte na gospodarskem polju za ekonomski razvoj! Sicer pa ta pesem ni nikoli delovala na zdrle, budne in zavedne narode; najmanj pa se je prijemala državljanov, ki se odlikujejo ali po svojem rojstvu, ali po svojem imenju, ker ravno ti so umevali svojo dolžnost, da prednjačijo narodu z izgledi domovinskega dela, državljskih čednosti in državljske poštrevnosti.

Nočemo govoriti, kako je v Hrvatski; ali na žalost: poleg nekaterih svetlih izgledov, ki se pojavljajo hvalevredno, bilo bi v tem pogledu tožiti na marsičem, prigovarjati marsičemu; mnogi, ki najmanjše trebajo

sedanjega zistema, smatrajo milost tega zistema za posebno srečo ter jim je veliko več do naklonjenosti viših krogov, nego do naklonjenosti in ljubavi vse domovine. Mnogi pozabljajo na ono, da človek ne živi od samega kruha in da so visoko nad tem svetinje narodnih idejalov in narodnih pravic. Mnogi nočejo umeti glede kruha, da pravega in sladkega kruha ni — brez slobode. Ekonomija in bogatstvo se ne dasta oddeliti od politike! V podrejenem in raztrganem narodu morejo pač pojedinci priti do imetja, ali ves narod, vsa zemlja ne pride nikdar do ekonomskega razcveta, ne bo nikdar videla svoje trgovine in svoje industrije na visoki stopinji. Pa tudi oni pojedinci bi bili daleko imoviteji in bogateji v vseobčem cvetju in razvitku narodne ekonomije in narodnega gospodarstva. Hrvatska ima v sebi obilnih in številnih pogojev za ekonomski napredek. Vendar ne napreduje, vendar je siromašna, nima ni velikih tvornic, ni velikega prometa; in sicer zato ne, ker so njene finance v drugih rokah, ker ni neodvisna v svojem gospodarskem življenju, ker se ne more gibati sama, ker njene reke niso urejene, njena kupčijska mesta propadajo, njene roke dremajo, njene železnice služijo tujim namenom, nje narod se izselja. Ko nam bo Hrvatska v državno-pravnem pogledu to, kar bi morala biti; ko nam bo slobodna in zedinjena; ko bo gospodarica sebe, tedaj se razevete tudi ekonomski.

Zato je dolžnost vsem hrvatskim državljanom, a dvakratno onim, ki imajo pogoje gospoda Turkovića, da zastavijo vse svoje sile — in naj jih to stane tudi žrtev —, da se uresniči hrvatska prava. Tudi njihov položaj bo drugi v slobodni domovini; in potem ne bodo hrvatski porotniki na razstavah imenovani od ogrskega ministra, ampak od ministra svoje domovine, od ministra hrvatskega!

Ne, naš položaj na razstavi v Parizu se ne daje motriti ločeno od politike. V to jabolko treba ugrizniti. Dokazali smo, kako bi nam tudi po nagodbi tikal poseben paviljon, po katerem bi se Hrvatska predstavljala svetu kakor poseba država in kraljevina. No, ista nagodba pa je zopet ustvarila takov zistem, ki je žaljiv zanj in po katerem je tudi izvajanje tisto malo pravice, kolikor nam jih priznava, odvisno od Madjarov in njihovih poverjenikov v Hrvatski. Zato se tudi Hrvatska na razstavi potaplja v madjarskem morju. Največi greh je, ako se o pre-

sojanju naših odnošajev nasproti Ogerski izhaja iz domnevanja kakor da smo mi podrejeni, kakor da mi po sami naravi stvari ne smemo biti ravnopravni. Na razstavi odseva naša podrejenost, a to mora ogorčiti dušo vsakega neodvisnega Hrvata. Da se je gospod Turković — pozabivši za trenotek na časti, ki jo vrši na razstavi, ali pa celó po kreposti te časti — dvignil na obrambo hrv. individualnosti in hrvatske časti, bi si sicer res ne pridobil pohvale »Narodnih novin«, ali pridobil bi si priznanje in zahvalo vse domovine, ter bi pokazal naši plutokraciji pot, po kateri jej je hoditi na vršenju svojih državljskih dolžnosti. Dakako, da bi bil o tem moral poseči v politiko, ali tudi to bi bilo delo, — delo za ono, kar je vsakemu narodu najmileje: za domovinske svetinje. S takim delom bi se le povspesovalo in omogočalo vspešno delo na gospodarskem polju.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

TRST, 1. avgusta 1900.

K položaju. Govor predsednika poslanske zbornice dra. Fuchsa v Altenmarktu, oziroma njega izrek, da Avstrija ni več nemška država (Ni bila nikdar. Op. ured.) je bil presenetil na vse strani: na levici je razburil, ker je šel direktno navskriž nemškimi pretenzijam, na desni pa je presenetil, ker smo čuli baš iz katoliške ljudske stranke v zadnji čas pojavov, ki so kazali le na koncesije nemškemu nacionalnemu stališču v prilog. Na desni si niso mogli prav tolmačiti vzroka tej nenadni zopetni spremembi fronte nasproti desnici.

Sedaj pa je prinesla poljska »Gazeta Narodowa« neko razkritje, ki bi moglo pojasniti Fuchsov govor, oziroma zboljšanje šans za zopetno združenje desničarskih skupin. Rečeni poljski list je namreč izvedel iz — kakor pravi — povsem resnega vira —, da je cesar odločno odklonil uporabo kakoršnje ga si bodi nekonstitucionalnega sredstva za pobijanje češke obstrukcije.

Po takem ni možno niti govoriti več o kaki taki večini, sestoeči iz Nemecev in Poljakov, in s takimi nameni, kakor so namerjali nemško liberalni pretendenti. Znano pa je, da imajo nemški konservativi, kakor se pravi, jako »fin nos« za želje in namene od vzgoraj. Čim so doznali, da na višem mestu, kjer vedo, da bi vsako nasilje proti češkemu narodu ob sedanjih razdraženosti le

PODLISTEK.

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

III.

Zimsko deževje meseca maja in junija je sililo priseljence čim pogosteje misliti na staro domovino. Conte dela Maria je izplačeval godrnjajočim Slovincem pičel zaslužek ter jih pošiljal v božjem imenu iskat si boljšega.

Časi so slabi, kava nima cene, poljskih pridelkov ni mogoče spraviti v denar zbog slabih poti.

Tako je več nego samo jedenkrat tolmačil Istran Rado gospodarjevo govorjenje; a Slovinci bi ga bili umeli tudi brez tolmača; saj so jim dovolj glasno in razločno govorili bori novičiči v rokah, da so časi resnično in strašno slabi, da kava nima cene, conte de la Maria pa ne denarja.

Kam pa sedaj? se je obrnil Gregor v skrbeh z Zinko in devetimi drobljanci brez kruha, brez strehe, skoro brez denarja — k Radu. Ta je svetoval: — Nazaj k grofu dos Estrados.

— Tam umremo za gladom.

— Hm! Kam pa torej? ga je pogledal Istran in si škodoželjno vihal brke, samo da ne bi Gregor opazil njegovega samopridnega nasmeha.

— Ali nisi pravil oni dan — veš, ko sva pila žganje v baraki, da je nekje daleč, kaj vem kje, neki markiz Colorado ali kako se mu že pravi, ki svoje delavce plačuje izborna ali jim daje samim zemljo, da jo obdelujejo. Tam bi bilo za-me.

— Ti si pa govoril, da pojdeš v šume kršiti divji svet.

— Tega ne morem več; saj vidiš, da sem sam.

Hm — ja — ja! je zinil Rado kakor v zadregi, zares bi bil pa naj raje zavpil: tega tudi že imam. Pri Colorado bova kmalu skupaj; tam je nezdrav kraj.

— Pa na dom si tudi pozabil, Grega, je rekel, da ne bi izdal skrivnega veselja.

— Seveda pozabil: kaj pa hočem, kakor mi svetuješ, mi bodo kmalu domačini očitali, da sem šel v Ameriko zakopat ženo in umoriti otroke z lakoto. To očitjanje bi me grizlo britkejšje nego zavest, da sem ob-

sojen na vse večne čase kolovratiti po teh pustih planjavah. Zaslužil bi rad samo toliko, da bi se vrnil z vsemi domov. Ali si že slišal, kako lepo piše učitelj Nadoslav moji hčerki?

— Da, slišal; pa to so le besede, pravim zmeram. Ugrizni, ugrizni, če moreš tisto domovino, nasiti se še tako lepega jezika!

— Pa vendar je lepo pisano. Nisem baš onih, ki takoj zaplamte za vsako pridigo, pa zleteti bi hotel čez morje, ko bi le imel peruti. Hej, Rado, pomagaj mi k tistemu koloradniku, pa ti plačam, kolikor morem.

— Veš, k markizu de Colorado jaz ne smem — ne maram mhm! Sem že bil pri njem —

— Zakaj ne smeš? Ali si pobegnili?

— Sem in nisem — pa tudi če ne veš tega.

— No, pa tudi če ne vem, pokaži mi vsaj pot. — Pa: še plačam —

Rado si je mislil: kako lepo mi je sam zlezal na limanice!

— Nič ne plačaj. Leto osoraj preskrbim tvoji Zinki izvrstno službo, in ti in vsi drugi odjadrate v domovino. Ne-li?

— Tega nikdar! —

— Mhm, pa, ha—ha! Gotovo se premisliš. Moj dragi, kam pa hočeš sedaj? Brazilija je res obširnejša nego so tiste ograde, ki jim pravimo v Evropi cesarstva, kraljestva, države in kakor se že nazivljejo tisti mali osredki zemlje, ali tvoji noveci ne zadoščajo niti do Rio de Janeira —

— Pa bi mi pomagala najstarejša hči, ki služi tam; nekaj je gotovo že dela na stran.

— Seveda, mhm! Pa koliko? Ti pa znaš dekletom preskrbeti mestne službe, ti, kdo pa? Zato sem jaz, Groga, stotake, stotake dobiš takoj na roko, ako daš služiti Zinko.

Gregor se je branil, einca! na levo in desno, z desne na levo; Rado ga je pa poznal, da omahuje in sklenil počakati, da zares omahne.

— Naj bo, no! Pa ti pokažem k markizu, a s teboj ne pojdem, veš.

Naslednje jutro so že stala pred barako nerodna brazilijanska kola, nekaj mul in Gregorjevi otroci, Rado in Gregor sta za srečnejšo pot še privezavala duš. z žganjem —

poslabšalo položaj in pojstrilo državno krizo, ne privole v »osamljenje« Čehov, kakor si je mislilo levičarske stranke, so tudi nemški konservativci zopet spremenili svoje stališče nasproti Čehom in so zopet začeli govoriti o možnosti zopetnega združenja desničarskih strank. Tako torej bi si mogli tolmačiti oni govor Fuchsov, ki je toli ogorčal levičarje, da so tega moža kar začeli psovati.

»Gazeta Narodowa« poroča nadalje: »Parlament se skliče, kakoršen je. Spoznanju in lojalnosti parlamentarnih strank je prepričano, da izvedejo konsekvence iz tega sklepa monarhovega, ki se nikakor in v nobenem pogledu neče odmakniti od strogo konstitucionalne poti in hoče, kljub vsem dosedanjim žalostnim skušnjam, saniranje parlamenta prepustiti le-temu samemu.«

»Information« piše: Na jesen se prično zopet pogajanja za sestavo večine. Desnica ustane zopet in bo sestavljena blizo tako, kakor je bila poprej. Le na vodilnih mestih nastopijo nekatere spremembe. Jaworski bo pozvan v gosposko zbornico in ne bo mogel več vplivati na škodo Čehov in od poljskega kluba je pričakovati, da bo veliko energičneje podpiral zahteve Čehov. V čeških poslanskih krogih smejo tudi upati, da bo nova desnica bolj spolnjevala svojo nalogo, nego stara.

Vederemo. Mi ostajemo skeptiki in se bojimo, da so oni, ki pišejo tako nadobudno, neopravičeno veliki optimisti, ali pa da je takim vestem namen ta, da zazibljejo Čeha v nekako zaupljivost in jih napravijo bolj odjenljive.

Kraljeva svatba v Belemgradu.

Kako radikalen je preobrat, ki se je kar nenadoma izvršil v sceneriji srbske politike, je razvidno tudi iz govora, ki ga je imel mladi kralj povodom velike bakljade, prirejene mu od Beligradske občine. V tem govoru je rekel kralj mej ostalim: »Zahvaljujem se Beligradcem od srea. K meni so prišli mnogi, ki so se čutili poklicane povedati mi svoje nazore o bodoči srbski kraljici. Jedni so rekli to, drugi drugo, jaz pa menim, da kraljica srbska ni da bi morala biti taka, kakor hočejo drugi, ampak taka kakor hočem jaz. Izvoljenka mojega srea pripada mojemu narodu in tisti spoštovani rodbini, ki je zvesto pomagala mojemu predniku Milošu, osvoboditi Srbijo in jo popolnjevati. V moji hiši se je delalo mnogo politike, ki je malo soglašala s čutstvi mojega naroda. Dvor je bil gnezdo najhujih intrig. To mora biti drugače odslej.«

V naši hiši je glodal črv že dolgo časa, ki je motil domači mir, in pod katerim sva morala veliko trpeti toliko jaz, kolikor moj narod. Ugled Srbije je močno trpel vsled tega. Padel je na najnižjo stopinjo, tako doma, kakor v inozemstvu. Govorilo se je sploh, da je Srbija dežela presenečenj. In vsa ta presenečenja so prihajala vedno z dvora. Obljubujem, da je moja zaroka z ženo iz naroda zadnje presenečenje, ki sem je pripravil svojemu narodu. V bodoče bo in mora postati drugače. Ko bo moja poroka izvršena in bo moje življenje teklo gladko kakor reka, se lotim dela s popedeseterjemo močjo, da osrečim narod. Povojte Beligradcem, povejte vsej Srbiji, da me dve močni vezi veže na narod: jedna vez je kraljica, ki sem si jo izbral iz naroda, druga pa ljubezen, ki nam jo skazujete in jo mi vračamo.«

morda tudi za bolj kupčijo. Zinka je še nekaj pospravljala v vežnje.

Nebo je kazalo mrklo lice in dež je rosil.

V nekoliko četrtih ure sta Gregor in Rado privezala duši in Zinka je stala poleg kope družih otrok, kobacajočih po kolih in mulah. Karavana se je začela premikati z faciende.

Od neprijaznih domačinov in zavistnih Lahov ni bilo težko slovo. Črnei so kazali kot alabaster bele zobe in se brez posebnega zanimanja ozirali za odhajajočimi.

Zinka je stopala poleg očeta za cvilečimi koli po kolovozu, nazivanim od sleharnega domačina z nepravim imenom cesta, ki ni bila docela znana menda niti samemu vozniku; zakaj nemalokrat se je sklanjal z mulinega hrbta in natančno opazoval tla, kakor bi česa iskal, pa je iskal sledi, če je kdo že vozil v tej smeri.

Počasno so se pomikali dalje po razmočeni, nedozirni ravnini. Rado je na kolih sedel dajal povelja, kako in kam naj vozi. Dež je rosil, ko so odhajali, ko so počivali in ko so krnili sebe in živali. (Pride še.)

Čestitk prihaja na dvor neštevilno. Poroka je definitivno določena na nedeljo.

Tržaške vesti.

Manifestacija sožalja mestnega sveta.

Sinoči je imel naš mestni svet izredno sejo. Svetovalci so prišli v črni obleki. Župan je v kratkem govoru omenjal žalostnega dogodka v kraljevi hiši italijanski in je predložil zbornici predloge mestne delegacije, ki se glase v svojem jedru: a) župan naj priobči kraljevi hiši sožalje mesta tržaškega; b) mestni svet se udeleži korporativno zadušnice, ki jo naroči italijanski konsulat. Na javne svetiljke in mestno palačo se obesijo znaki žalovanja in c) na krsto umorjenega kralja se v imenu mesta tržaškega položi venec.

Ti predlogi so bili soglasno vsprejeti.

Neznosne otročarije. Pod tem naslovom žigosa list »Avanti« s perečim sarkazmom postopanje tržaških poslancev z njih brzojavko na ministra kraljeve hiše italijanske. »Tako imenovani — piše — »tržaški poslanci«, ali prejasni in prečastiti dr. Angeli, dr. Cambon, Mauroner in Hortis, dobro tolmačeči splošno čutstvovanje, so menili, da morajo odposlati sožalno brzojavko kraljevi hiši. Ta sklep »tržaških poslancev« (?) je, ali bi mogel odobravati vsaki meščan. Ali prejasni in prečastni niso znali izvršiti svojega namena s potrebno resnostjo in pravilnostjo. Brzojavko so zložili tako, da je morala biti zaplenjena. In res je bila zaplenjena.

Oblasti in korporacije, reprezentance, društva in posamičniki so poslali telegrame in sožalne manifestacije, ki so bile vse ne le odposlane brez vsake ovire, ampak tudi natisnjene brez vsake ovire. Ona četorica pa, ki so, ali si domišljajo, da so zastopniki Trsta, in katerim so torej v dolžnost skrajna resnost, ves mogoči takt in previdnost ob takih okolišnih, oni so si dovolili harlekinado, s katero so zanesli neuglašeno noto v dostojanstveno sočutstvovanje Trsta in vsega civiliziranega sveta povodom žalosti v savojski hiši. Očitno je, da njim je bilo le malo do izraza sožalja, oni so se hoteli le bahati s preganjanjem radi ljubezni do Italije in nje kralja.

Na srečo, ona četorica tako malo resnih gospodov niso voljeni od Trsta, ampak so le zastopniki nekega predpotopnega volilnega zistema.

»Avanti« pravi, da v politiki ni smeti dovoljevati takih otročarij, takega načina, kakor se hočejo iztecati oni, ki si domišljajo, da so zastopniki Trsta.

V žalni manifestaciji se postavljajo v pozo nedostojno in nemoralno. Naj ima kdo taka ali taka politična načela, tako ali tako narodno prepričanje, možje, ki imajo kaj umnega v znanosti in ki predstavljajo javne interese, znajo v vsakem položaju najti primerno obliko za svoje manifestacije. Ta najnovejša harlekinada »tržaških poslancev«, prirejena ob tako neprimerni priliki, kaže, kako malo zdreli in pripravniki so za zastopanje mesta, kakoršnje je tržaško, s potrebno dostojnostjo in odgovarjajočim taktom.

Morda je dobro tako! Kakor-koli se je kedo drznil trditi, da se tu na Primorskem vzgaja in neguje najrnejši irredentizem, se je takoj odgovarjalo od kompetentne strani, da je to — laž!

Ekscelencija grof Fran Coronini je celó v državnem zboru pobijal one, ki so opozarjali na irredentovsko rovarjenje, zatrdivši, da na Primorskem ni — irredente!

Koliko veljajo ta zatrdila, vidimo baš te dni. O — »sožalni« manifestaciji v deželnem zboru v Kopru hočemo govoriti posebej. To je bil že precejšen kos, ki pričča, kako je istrskim signorom Avstrija prav temeljito nekaka kvantitè négligeable: stvar, katere se ne poštevava več. Tu pa naj omenimo le drobnjave, ki pa je vendar značilna.

Ob priliki nesrečne smrti naše blagopokojne cesarice je imel tukajšnji »Piccolo« malo črtice, pod katero je pisal: Avstrijska cesarica itd. Sedaj pa je kar cel v črni tisk praviše: **Naš ljubljeni kralj!** Sedaj insulti-rado gotovi »patrijotje« vojake, vračajoče se z vežb z vojaško godbo, a ko je naša cesarica ležala na mrtvaškem odru, prebodjena od bodala — v rokah Italijana, tedaj se ti »patrijotje« niso menili za sočutje podanikov do resnične svoje vladarice, marveč so veselo muzicirali in celó plesali.

To so stvari, ki se menda dajo otipati z roko.

Na stran vsako narodno nasprotstvo med nami in Lahi — moramo mi na vse zadnje

le občudovati njihovo srčnost in odkritosrčnost! Tako je prav! Morda pridemo na ta način vendar do tega, da bodo začeli gledati tudi oni, ki menijo, da se kažejo najbolje politike, ako se delajo — slepe.

Zvižgali so in kričali! Pišejo nam: Ko se je v ponedeljek zvečer vračalo vojaštvo z celodnevni vežb in ko je godba svirala mimo kavarne Chiozza, sem tudi jaz čul divje zvižganje in rjovenje, izhajajoče iz občinstva, nahajajočega se okolo in v kavarni Chiozza!

Poznajoci lahončke in njih občutljivost, sem takoj uganil, kaj se je zgodilo! Rado-veden sem samo, kaj bi se bilo zgodilo nam Slovincem, ako bi se predrznili storiti kaj — sličnega. Radoveden sem tudi, so-li bili v bližnjem kraljestvu tako občutljivi, ko smo imeli mi slično nesrečo v vladarski hiši?! Bilo je gotovo narobe!

Jaz vsaj ne dvomim, da njih vedenje povodom smrti naše cesarice ni bilo tako pravilno in taktno, kakor je sedaj naše.

V znamenju enakopravnosti. Pišejo nam: Minolo soboto sem odposlal v Senožeče neko svoto denarja. Tiskovina in naslov sta bila slovenska. Na potrdilo je gospod uradnik zapisal namesto Senožeče — Senožeč, česar mu pa ne zamerjam. Kar me pa jezi, je to, da mi je poslal nemško-laško potrdilo!

Ker se je gospod uradnik gotovo zopet »nehote« pomotil in ker bi morda ne hotel verjeti, kar navajam tu, mu postrežem se št. potrdila, je katera 1637, kar bo menda dovolj za sedaj!

Še nekoliko pobirkov. Pišejo nam: Dovolite mi, da o procesiji minole nedelje pri sv. Jakobu napišem še par pobirkov, ki naj pričajo kako kislo jabolko je bilo to za slavno zakristijo. Sami niso vedeli, kaj bi storili, da bi napravili zmešnjavo. Vse ljudstvo je mislilo, da pojde procesija po isti poti kakor lani, to je: naravnost od velikih cerkvenih vrat proti cesti. Ljudstvo se je tudi temu primerno zbiralo in tudi redarji so v označeni smeri delali prostor med množico. A glej, čim sta križ in prva zastava bila preko cerkvenega praga, smuk — so jo nosilci krenili za cerkev. Ljudstvo je kar osupnilo. Pa tudi na povratku ni šla procesija po oni glavni poti proti cerkvi, ampak po jedni stranski. To je bil vzrok, da se vsa procesija niti razviti ni mogla — kakor je »Edinost« poročala resnici primerno — ker je bila odmerjena pot veliko prekratka za toliko množico ljudi. Takih sredstev se je posluževala zakristija, da bi le kolikor možno skrčila to slavnost in da bi le kolikor možno manje laških oči bila naša krasna zastava.

In kako nelep in odurno so se vedli nekateri cerkovniki! Videlo se je tudi njim, kako jih tišči v grlu.

Jeden cerkovnikov je začel upiti nad ljudmi — češ, da je vdobil takov ukaz — po italijanski: Alla parte signori! Alla parte! Pari so šli namreč stisnjeni skupaj, potem pa so jih razganjali vsaksebi. Ker pa so bili to sami Slovinci in mnogi niti umeli niso italijanščine, niso vedeli, kaj se hoče od njih in so menili celó, da jih hočejo poditi iz procesije. Tudi nekemu pol. oficijalu se je zdelo preveč to kričanje cerkovnikovo, zato ga je svaril. Cerkovnik pa se ni zmenil za to in je le kričal dalje, da ima »ordine di comandare«. No, pred energijo oficijala je moral cerkovnik slednjč odnehati. To je bilo dobro, kajti sicer bi bilo prav lahko navstala kaka zmešnjava. Tega pa ne treba praviti, kaj da vse lahko navstane iz take zmešnjave v toliki množici, kakor je bila zbrana okolo cerkve sv. Jakoba!

Vse zvižaje so torej poskušali, da bi provzročili zmešnjavo in da bi slavnost ne vsplala. Veljala jim je parola: ali bodi italijansko, ali pa — pritlikavo. Ni jim vspelo; hoteli so, da bi mi delali kisle obraze, a sedaj jih delajo oni. Sicer je po vsem prav tako: skupno s »Piccolom« so spletkarili, skupno s »Piccolom« naj delajo — kisle obraze.

Ne hodite po kostanj Pišejo nam: Trst kaže, oziroma bo kazal brčkone te dni lice, ki ne bo ugajalo marsikateremu slovenskemu patrijotu.

Pričakovali smo, — in temu tudi ne moremo prigovarjati — da laški podaniki odičijo okna zasebnih stanovanj s črtno; ali da je tudi mej Slovinci in Nemci takih — čudakov, nismo pričakovali nikdar.

Čujemo, da se že agitira tudi mej našimi, da bi na dan pogreba italijanskega kralja zaprli svoje lokale. Mi smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo našince, naj ne hodijo v ogenj po kostanj za — druge. Da

gre tu le za izraz sožalja, naj bi bilo. Saj bi odgovarjalo to le plemenitosti človeške naravi. Ali, kakor so že razmere, ne more dvomiti nikdo, da je dotičnikom, ki agitirajo, največ do — demonstracije, katere ost je naperjena proti obstojnim pogojem našega naroda, torej proti — nam!

Prosimo torej rojake, naj ne hodijo v žrvnjavo po kostanj — za druge! Oni drugi bi imeli kostanj, naši brezpametneži pa — opečene prste!

Iz sv. Križa nam pišejo: Na veliko procesijo Matere Božje, ki se bo vršila v naši vasi v nedeljo predpoludne, prideta tudi katoliško društvo iz Trsta in Salezijanska godba. Svirala bo tudi križka in morda tudi nabrežinska godba. Odhod vlaka, s katerim se bo vozilo omenjeno društvo, bo ob 6. uri zjutraj. Na cesti med Križem in Nabrežino bo vsprejem s procesijo. Ob 9. uri začne služba božja. V procesiji bo korakalo 50 deklet v beli obleki.

Z naših sodišč. Včeraj je bil na tukajšnjem deželnem sodišču 19-letni Josip M. iz Trsta zaradi hudočelstva javnega nasilstva po § 81 kaz. zak. obsojen v 6 tednov ječe.

Samomor. Gospa Amalija Fano, soproga tuk. zdravnika dr. Viljelma Fano, se je včeraj popoldne usmrtila s tem, da se je z zdravniško lanceto ranila v prsi in v vrat. Vzrok samomoru je baje neozdravljiva bolezen. Daši so skušali nemudoma pomagati, je bilo prepozno: čez pol ure je nesrečnica umrla. Nesreča se je zgodila v ulici Belvedere št. 13.

Aretiranje. Vsled zahtevanja graškega deželnega sodišča je policijski nadzornik Schubert včeraj tukaj aretiral 21-letno Hermino Höll, katero dolže večje tatvine na škodo nekega trgovca v Gradeu.

Najdeno. Na policijskem ravnateljstvu je shranjena zlata ura, katero je nekdo našel v ulici Molino grande.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 1. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Zagata Marinella 4, pohoštvo, ulica Giulia 62, pohoštvo, ulica Squero nuovo 2 in ulica Barriera vecchia 8, lončena posoda, papir in pohoštvo, ulica Carpison 5, pohoštvo, kočije in kovačijsko orodje, ulica Riborgo 4, oprema v v zalógi, vrtela in vozički.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 22.2, ob 2. uri popoldne 27.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.0 — Danes plima ob 0.0 predp. in ob 0.46 pop.; oseka ob 5.50 predpoludne in ob 6.49 popoldne.

Velik izlet. Kakor nam poročajo, priredi »Tržaški Sokol« in pevski društvi »Slava« in »Kolo« dne 2. septembra t. l. velik izlet v Devin.

Izlet se bo vršil na enem Lloydovih parnikov. Mej potoma bo svirala godba in bodo pevali obe društvi. V Devinu bo velika veselica.

Vožnja tja in nazaj, skupno z vstopnico na veselico bo stala samo 80 nvč. — Ako ne bo kakih nepredvidjenih zaprek, obeta biti ta izlet nekaj posebnega v sedanjem — poletnem času. Podrobnosti objavimo pozneje.

Slovensko pevsko društvo vabi na veliko vrtno veselico, katero priredi o priliki desetletnice svojega obstanka v nedeljo dne 5. avgusta 1900 ob 5. uri pop. na okrašenem vrtu šole sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu (ul. Giuliani 28) s sledečim vspeedom: 1. G. Knobloch: »Sokolska«, godba. 2. B. Ipavec: »Domovini«, godba. 3. M. Brajša: »Društvena koračnica«, moški zbor. 4. A. Gerbec: »Na valovih sinje Adrije«, valček po motivih nar. pesni, godba. 5. D. Jenko: »Naprej«, koračnica, moški zbor. 6. N. Tuček: »Kovač v gozdu«, fantazija, godba. 7. Telovadba na drogu, izvajajo telovadci »Tržaškega Sokola«. 8. Iv. pl. Zajc: »Zrinjski Frankopan«, moški zbor s spremljevanjem godbe. 9. Majcen: »Slovenec sem«, venci slov. nar. pesni, godba. 10. J. Vašak: »Slovan«, moški zbor. 11. N. Vogel: »Cigani«, godba. 12. Fr. S. Vilhar: »S Velebita«, moški zbor. 13. Umeteljni ognji. 14. Volarič: »Slovenski svet«, moški zbor. 15. N. Tuček: »Slava«, četvorka, godba. 16. Umeteljni ognji. Svobodna zabava. — Na veselici bodo blagohotno sodelovali telovadci »Trž. Sokola«. Svirala bo popolna godba pod vodstvom gosp. kapelnika Wagnerja. Vžigal bo krasne umeteljne ognje g. Zobec. Vstopnina 25 nvč. Častiti p. n. podporni člani in otroci pod 10 let so vstopnine prosti.

Mesto venca na krsto in v proslavo spomina gospe Line Pascoletto, soproge g. dra. Pascoletto, notarja v Ajdovščini, je daroval gospod dr. Miha Truden družbi sv. Cirila in Metodova svoto 25 kron. Hvala na tem rodoljubnem činu!

Za Ciril-Methodov dar so darovali gg.: Brinšek I. Trnovo 5 K, I. Žičkar Celje 5 K, A. Požar, A. Štrukelj, B. Štrukelj, Milka Požar po 1 K (vsi v Trebčah), povodom krsta malega Dragea Kodrič so darovali z geslom: »da bi naš Dragec neumorno delal za našo sveto slovensko stvar od rojstva pa do smrti« sledeči gg.: S. Kušar 4 K, A. Možina 2 K, D. Kodrič 2 K, A. Železnik 1 K, I. Danev 1 K, I. Kodrič 60 st., Terezija Kodrič 60 st., D. Čok 60 st., Ljudmila Čok 20 st.; potom uprave lista »Edinost« preč. gosp. Julij Warto župnik 10 K, gospa Marija Trošt čisti dobiček na veselici v Barokovljah prodanih razglednic 1 K 4 st. (vsi v Trstu).

Skupaj 37 K 04 st.
Prej izkazanih 610 „ 33 „

Vse vkup 647 „ 37 „

NB. Kakor je razvidno iz tu izkazane svote, odzvalo se je našemu pozivu precejšnje število rodoljubov, za kar naj jim bodi izrečena tu najtoplejša zahvala, vendar je še mnogo takih, ki se niso še odzvali ter vrnilili nam nakaznice; prosimo torej, da to store čim prej, saj nam je dobro došel še tako mal darček. Načelnistvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Osebna vest. Suplent v Kranju gosp. dr. Valentin Kušar je imenovan začasnim glavnim učiteljem na učiteljski v Kopru.

Vesti iz Kranjske.

* O veliki nesreči poročila »Narod«. Dne 28. t. m. so bili na nekem travniku pri Bukovju v postojnskem okraju na delu kosei in grabljevke. Ob dveh popoldne je nastala nevihta in delavci so hiteli pod neko drevo. Tu je udarila strela med nje ter je omamila vseh. Nesrečnikom na pomoč je prihitel neki mož, ki je 5 oseb srečno priklleal zopet k zavesti. Franjo Mohar, posestnik iz Bukovja, pa je obležal mrtev in je zapustil petero otrok. Tudi vsi drugi so bili več ali manj poškodovani, najbolj Anton Mohar, brat ubitega, ki je poškodovan na obeh.

* Suša in pomanjkanje vode vlada v večih krajih postojnskega in logaškega okraja. Čudno je, da se o tem dose-daj še pri nobenem vodovodu ni pokazalo pomanjkanje vode. Bati pa se je, da o nadaljni suši isto vendar nastopi.

* Kneippovo zdravilišče v Kamniku je letos jako dobro obiskano. Mej gosti je posebnost mnogo Hrvatov. Skupno število dosedanjih letošnjih gostov znaša 500 oseb.

* Na Bledu je bilo dosedaj v letošnji sezoni kakih 1200 gostov. Statistika kaže, da se število gostov dosledno množi. Letos je došlo na Bled tudi Čehov. Reklama za blejsko letovišče je pa vsekako še mnogo premalo razvita po slovanskem svetu.

* Gradnja dež. zavoda za glu-honeme v Ljubljani je v opleševalnih zunanjih in notranjih delih napredovala toliko, da bo že 1. oktobra t. l. otvorjen pouk gluhonemih. Otvoritev bo svečana.

* Ljubljanska prostovoljna požarna bramba bo praznovala letos svojo 30-letnico ter priredi tem povodom meseca septembra veselico, katere se udeležijo tudi vnanja gasilna društva.

* Mahrova trgovska šola v Ljubljani je zaključila šolsko leto. V gremijalni trg. šoli je bilo 110 učencev, mej temi 84 Slovencev, v privatni trgovski šoli pa je bilo 111 gojencev, od katerih je bilo 26 Slovencev, 37 Srbov, 14 Hrvatov, 22 Italijanov, 19 Nemcev, 1 Čeh, 1 Francoz in 1 Turk.

Vesti iz Štajerske.

— Streljanje proti toči na Štajerskem. Tekom poletja pridejo, kakor posnemamo iz »Slovenca«, na Spodnje Štajersko ti-le strokovnjaki vinogradništva in meteorologije: ravnatelj centralnega meteorološkega zavoda dr. Pernter z Dunaja, gornjeavstrijski deželni tajnik K. Tanzer, bavarski vladni svetnik Bermann iz Monakovega in celo iz Tiflisa v Kavkazu pride ravnatelj carskih

vinogradov, Jurij Gogol-Janovski. Neka londonska tvrdka, ki ima v Indiji nasade za čaj, katere večkrat pobije toča, dopošlje tudi svoje zastopnika. Vsi ti gospodje se bodo poučevali o vseh streljanja proti toči.

— Sokolska slavnost v Celju. Namestništvo v Gradeu je potrdilo odredbo celjskega magistrata in celjskega glav-arstva, s katerima se je prepovedala za dan 15. avgusta naznanjena sokolska slavnost, in proti kateri je »Celjski Sokol« vložil pritožbo. V območju mesta ta dan ni smeti nositi ni društvene obleke, ni društvenih znakov ter se tudi zastave ne smejo raz-obesiti. Nemčurstvo je zopet enkrat zmigalo in nemški oholosti in nasilstvu je zopet enkrat zadoščeno. Kako so že pisale »Deutsche Stimmen« ?!

— Utonila so pri sv. Urbanu pri Ptuj tri dekleta v dobi 12 do 15 let. Utopljenke so hčere posestnikov Murkota, Potokarja in Bezijaka.

Razne vesti.

Pogorela je v Tentelevu jedna največjih ruskih kemičnih tovaren. Škoda znaša poldrugi milijon rubljev.

Obletnica smrti kneza Bismarcka. Povodom obletnice Bismarkove smrti se je vršila v mavzoleju v Friedrichshuhe spominska svečanost. Govor je imel pastor Westphal. Navzoči so bili knez in kneginja Herbert Bismarck, bivši telesni zdravnik pokojnika in več povabljenec. Cesar Viljem je dal položiti na krsto lovorov venec z belim trakom.

Debrecinski škof Ferdinand Wolafka je dne 29. t. m. praznoval 25-letnico svojega mašnikovanja. O tej priliki je vsprejel jubilar mnogoštevilne deputacije, ki so mu prišle čestitat in mej drugim tudi odposlanstvo židovsko-verke občine, katero je vodil višji rabinar Viljem Kraus. Kakor poročila »N. Fr. Presse« je škof najprisrčneje vsprejel to odposlanstvo ter je v svojem govoru ponavljal svoje stremljenje za mejsebojno ljubezen mej kristijani in izraeliti, kakor otroci enega nebeškega očeta. Rekel je, da bi hotel tudi z lastno krvjo braniti to sporazumljenje in ljubezen, ako bi se našle podle duše, ki bi je hotele razdreti. Škof je iskreno poljubil rabinarja o vsprejemu in slovesu.

Brzobjavna poročila.

Istrski deželni zbor.

KOPER 1. (K. B.) Manjšina ni došla. Zakonski načrti gledé premenitve §§ 31 in 32 občinskega reda, dalje zasnutje penzijskega fonda za občinske uradnike in novi stavbinski red za mesto Pulj so bili sprejeti v tretjem čitanju. Proračuni deželnega šolskega zaklada za leto 1900 v znesku 422.211 K potrebščin in jednakega pokritja, kakor tudi deželnega kulturnega zaklada z 37.700 kronami potrebščin in jednakega pokritja, so bili odobreni. Zakonski načrt gledé uravnani-ja pravnih razmer ljudskih učiteljev istrskih se je po prvem čitanju izročil šolskemu odseku v proučenje in poročanje. Na dnevnem redu stoječe prošnje za podpore in druge prošnje so se na predlog dotičnega odseka rešile brez debate. Prihodnja seja bo jutri zjutraj.

KOPER 1. (Priv.) Deželni glavar dr. Campitelli je otvoril današnje sejo ob 9. uri in pol. Med vlogami je razven več prošenj za podpore in darove predlog posl. Cancianija, da se odpravi vinska klavzula glede italijanskega vina. Ta predlog pride v prihodnji seji v razpravo. Sprejeli so mej drugim predlog glede prispevanja Istre k stroškom nastanjanja vojske. Dovolili so nekoliko podpor, druge prošnje odbili. Galerije so bile prazne.

Umor kralja italijanskega.

DUNAJ 31. m. m. (K. B.) Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je poslal Visconti-Venosti iz Vittela sožalnice ter po istem kralju Viktoriju Emanuelu; istotako italijanskemu poslaniku grofu Nigri. Ukazal je avstro-ogerskemu diplomatskemu zastopniku v Rimu, da izrazi italijanskemu kabinetu sožalje naše skupne vlade.

DUNAJ 31. m. m. (K. B.) Glasom »N. Wr. Tagbl.« je izjavil neki policijski agent, da je videl napadalec četrte ure pred napadom govoriti na lieu mesta z neko mlado žensko. Bressi da je izpraševal več gospodov o kralju Humbertu in drugih visokih dostojanstvenikih. Govoril je francoski. Žensko,

katero so videli z Bressijem, so aretirali v Milanu v ulici S. Pietro all'Orto šte. 11. Piše se Cesara Ramella.

PARIZ 31. m. m. (K. B.) Danes predpoludne so otvorili mednarodni novinarski kongres. Shod je otvoril Viljem Singer z govorom, v katerem je izrazil žalost na umoru kralja Humberta ter naglašal, da novinstvo zblizuje narode.

PARIZ 31. m. m. (K. B.) Listi žigosajo soglasno atentat na kralja Humberta. Večina njih prinaša tudi črtice iz življenja umorjenega kralja.

BUDIMPEŠTA 31. m. m. (K. B.) Redarstveno ravnateljstvo izjavlja, da razširjena vest, češ, da je napadalec Bressi živel dlje časa v Budimpešti, kjer da je z Lučeni-jem razširjeval anarhistične nauke, temelji na prazni kombinaciji brez vsake osnove.

BEROLIN 31. m. m. (K. B.) »Wolff« javlja iz Rima: Cesar Viljem je kralju Viktorju Emanuelu in kraljici Margeriti, ko je prispela tužna vest, izrazil svoje sožalje v toplih, presrčnih izrazih.

LONDON 1. (K. B.) Zgornja, kakor tudi spodnja zbornica sta vsprejeli z ozirom na umor kralja Humberta adresi, ki ji je poslali kraljici.

K poroki kralja Aleksandra.

BELIGRAD 31. m. m. (K. B.) Tukajšnji ruski diplomatski zastopnik Manzurov je dobil nalog, da kakor pričra zastopa ruskega carja na poroki kralja Aleksandra.

Ustaja na Kitajskem.

PARIZ 31. m. m. (K. B.) Minister za mornarico je prejel od Courrejollasa brzobjavko iz Čifua z dne 26. t. m.: Tukaj se kažejo odločna znamenja pomirjenja; zlasti smo dobili cesarski edikt, v katerem izjavlja kitajska vlada, da ni odgovorna za sedanje razmere; vsa njena dejanja da so šla za tem, da bi izpolnila pogodbe nasproti tujcem in misijonom: tudi dandanes da ima iste namene.

WASHINGTON 1. (K. B.) »Reuter« javlja: Polkovnik Caolidge, poveljnik ameriškanskih čet v Tientsinu, brzobjavlja: Dne 25. julija je došlo v Tientsin od dne 23. julija datirano pismo japonskega vojnega atašēja v Peking, v katerem vprašuje isti z največim strahom, kdaj dojdejo rešilne čete. Dalje pravi v pismu: »Od 13. smo bili neprestano noč in dan napadani. Branimo se s skrajnim naporom. Ako ne pridete tekom enega tedna, se skoro gotovo ne bomo mogli dalje vzdržati.« V pismu ni nikakega govora o prenehanju sovražnosti.

LONDON 1. (K. B.) Depesa od dne 27. julija, ki je preko Čifua došla tusem iz Tientsina, naznanja: Danes je prišel sem hitri sel z depesami, datiranimi iz Pekinga dne 28. julija, ki prihajajo od poslanika Congerja, dalje od zastopnikov Anglije, Japonske in Nemčije, kakor tudi od raznih privatnih oseb. Iste potrjujejo vsa prejšnja poročila. Hitri sel je od svoje strani potrdil vesti o slabem stanju cest in o številu Kitajcev, ki se nahajajo poleg pota v Peking. Neka Congerjeva nota na ameriškanskega konzula se glasi: V zmislu dogovora se od dne 16. julija nič več ne strelja. Živil imamo za več tednov, a le malo streljiva. Če bi nas Kitajci še nadalje obstreljali kakor doslej, tedaj se ne bi mogli dalje vzdržati in potem bi sledila moritev vseh. Upam, da se rešitev kmalo izvrši.

Neko privatno poročilo brez datuma naznanja: Včeraj je prinesel sel s parlamentarno zastavo angleškemu poslaniku Macdonaldu noto generala Yonga, v kateri vprašuje isti, da-li so pri volji, skleniti premirje. Macdonald je odgovoril, da je k temu pripravljen pod pridržkom, da Kitajci nehajo streljati ter ne pridejo bližje k poslanstvu.

Streljanje je sedaj ponehalo. Povsod vlada popolen mir. Živila obstoje iz riža in konjskega mesa. Velika nevarnost je v tem, da pridejo v Tientsinu premagani Kitajci v Peking. Amerikanci so v noči od 3. julija izvršili pogumen izpad ter so prizadeli Kitajcem teške izgube. Przobjavka po kabelu generala Chaffee-ja iz Čifua z dne 30. julija naznanja, da se ondi govori, da v Taku-u namerjajo dne 31. julija odriniti proti Peking.

Smrt vojvode Sakonsko-Koburškega in Gothaskega.

LONDON 1. (K. B.) Izdano je vojno povelje, ki odreja, da imajo častniki povodom smrti Alfreda Sakonsko-Koburškega in Gothaskega od 2. avgusta do 13. novembra nositi znake žalosti.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

Tretji oddelek.

e. Prokuristi in trgovinski pooblaščenici.

Prokurist je oseba, katero je pooblastil lastnik (principal) trgovine, da vodi isto v imenu lastnika ter podpisuje tvrdko »per procura«. Tako pooblastilo ima lahko več oseb skupaj (skupna, kolektivna prokura.)

Prokura pooblašča dotičnika, da vrši vse mogoče sodne in izvensodne korake in pravna dejanja, ki so v zvezi z opravljanjem trgovinske obrti: ista nadomestuje vsako posebno (specijalno pooblastilo), ki bi bilo potrebno po deželnih zakonih; kdor ima prokuro, sme sprejemati trgovske pomočnike in pooblaščenice ter jih tudi odpusčati.

Prokurist podpisuje tvrdko tako, da pristavlja tvrdki dodatek, ki označuje prokuro, ter svoje ime n. pr. ppa. R. Stanojevič (tvrdka lastnika).

J. Zločestič (ime prokurista).

Pri skupni prokuri morajo vsi prokuristi podpisavati svoja imena zraven tvrdke s pristavkom »ppa.«, označujočim prokuro. Tvrdko napiše eden ali drugi izmed prokuristov, ali pa rabijo v to svrhu štampilje, n. pr. ppa. R. Odavič & Co. G. Milič. S. Volk.

Podeljevanje prokure in nehanje iste treba prijaviti na trgovinskem sodišču radi upisa v trgovinski register. Prokura in brisanje iste se objavlja istotako v uradnem listu in po razglasilih, kakor upis ali izbris tvrdke.

Trgovci pa lahko poveri tudi komu, ne da bi mu podelil prokuro, vodstvo vse trgovine (poslovodja, disponent) ali pa le vodstvo posamezne vrste opravil (n. pr. postavi koga za blagajnika). Dotično osebo imeajemo trgovinskega pooblaščenca; pooblastilo istega obsega vsa opravila in vsa pravna dejanja, ki so navadno združena z vršenjem dotične obrti in z opravljanjem dotičnih poslov. Menjične obveznosti sprejemati, najemati posojila in voditi pravde pa sme tak pooblaščenec le v slučaju, ako se mu je še posebej podelila taka oblast. Sicer pa ne potrebuje posebnega pooblastila, kakor ga predpisujejo deželni zakoni, da bi mogel opravljati posle, katere obsega njegovo pooblastilo. (Pride še.)

Proti kašlju,
gribovju, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri povcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunao.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Postne naročbe se izvrše v tistem dnevno. Odposiljatev je poštne prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljela Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo.

